

LIETUVOS RESPUBLIKOS IR VOKIETIJOS FEDERACINĖS RESPUBLIKOS

S U T A R T I S

DĖL SAVITARPIO PAGALBOS STICHINIŲ NELAIMIŲ IR STAMBIŲ AVARIJŲ ATVEJ AIS*

Lietuvos Respublika ir

Vokietijos Federacinė Respublika,

norėdamos palaikyti gerus kaimyniškus santykius Europoje; sutikdamos su JTO tikslais, paskelbusios 90-tuosius metus tarptautinio bendradarbiavimo dešimtmečiu plėtojant pagalbą stichinių nelaimių išvengimo ir jų padarinių šalinimo srityse,

atsižvelgdamos į Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Konferencijos trečiojo susitikimo, įvykusio Vienoje 1989 m. sausio 15 d., baigiamąjį aktą ir 1992 m. liepos 10 d. Helsinkio dokumentus,

suvokdamos stichinių nelaimių ir su technologijos vystymu susijusių katastrofų bei stambių avarių tikimybę,

įsitikinusios abiejų valstybių bendradarbiavimo būtinybe siekiant palengvinti abipusę pagalbą katastrofų ir stambių avarių atveju, paspartinti gelbėtojų grupių pasiuntimą, įrangos ir pagalbai skirtų medžiagų pristatymą,

s u s i t a r ė:

1 straipsnis

Objektas

(1) Susitariančiosios šalys pagal galimybę teikia savitarpio pagalbą stichinės nelaimės, katastrofos ar stambios avarijos atveju, kai kyla grėsmė žmonių gyvybei, jų sveikatai, aplinkai ir gresia dideliais materialiniais nuostoliais, o prašanti pagalbos Susitariančioji šalis nepajėgia pasekmių likviduoti savo jėgomis.

(2) Sutartis numato pagrindines savanoriškos pagalbos sąlygas, kurios vykdomos kitai Susitariančiajai šaliai prašant, ypatingai siunčiant gelbėtojų grupes, pavienius specialistus ir pagalbai skirtas medžiagas.

2 straipsnis

Terminai

Šioje šalyje vartojami terminai reiškia:

„prašanti pagalbos Susitariančioji šalis“ -

Susitariančioji šalis, kurios įgaliotosios įstaigos prašo suteikti jai pagalbą, ypatingai siunčiant gelbėtojų grupes, įrangą ir pagalbai skirtas medžiagas;

„teikianti pagalbą Susitariančioji šalis“ -

Susitariančioji šalis, kurios įgaliotosios žinybos ir įstaigos patenkina kitos Susitariančiosios šalies pagalbos prašymą, ypatingai siunčiant gelbėtojų grupes, įrangą ir kitas pagalbai skirtas medžiagas;

„tranzito valstybė“ -

valstybė, kurios teritorija turi pervaziuoti gelbėtojų grupę, kad pasiektų pagalbos prašančią Susitariančiąją šalį;

„įranga“ -

* Įsigaliojo 1996 m. rugsėjo 1 d.

medžiagos, technikos ir transporto priemonės, šunys – gelbėtojai ir individuali gelbėtojų grupių ir specialistų įranga bei jų asmeninio naudojimosi daiktai;
 „pagalbai skirtos medžiagos“ -
 daiktai, skirti nukentėjusiems ir dalinami nemokamai.

3 straipsnis **Įgaliojimai**

(1) Susitariančiųjų šalių pagalbos prašymai perduodami ir priimami diplomatinio keliu. Pagalbos prašyti įgalios šios žinybos:

- a) Lietuvos Respublikoje:
 Krašto apsaugos ministerija,
 Vidaus reikalų ministerija,
 Užsienio reikalų ministerija;
- b) Vokietijos Federacinėje Respublikoje:
 Federalinė vidaus reikalų ministerija,
 Užsienio reikalų ministerija.

4 straipsnis **Pagalbos rūšys**

(1) Pagalbą teikia pavieniai specialistai arba gelbėtojų grupės, siunčiamos į stichinės nelaimės ar avarijos ištiktas vietas, pasiruošusios gesinti gaisrus, teikti techninę pagalbą, kovoti su radioaktyviais ir cheminiais teršalais, teikti medicininę, sanitarinę-higieninę pagalbą, atlikti gelbėjimo ir kitus neatidėliotinus darbus, laikiną remontą ir turinčios būtiną įrangą bei specialias technines priemones. Esant būtinybei, gali būti teikiama kitokia pagalba.

(2) Gelbėtojų grupės ir pavieniai specialistai, taip pat būtinos medžiagos ir specialios paskirties įranga gali būti pristatomi sausuma, oro ir vandens keliu.

5 straipsnis **Sienų perėjimas**

(1) Siekiant pagalbos operatyvumo ir veiksmingumo, Susitariančiosios šalys įsipareigoja apsiriboti minimaliais sienų perėjimo formalumais.

(2) Gelbėtojų grupės vadovas turi pateikti teikiančios pagalbą Susitariančiosios šalies įgalios žinybos pažymą apie teikiamos pagalbos rūšį, pobūdį, įrangą ir gelbėtojų grupės narių skaičių. Jei dėl skubos neįmanoma laiku pateikti pažymos, pakanka pateikti bet kokią įrodymą, liudijantį, kad vykstama gelbėjimo tikslais, aptartais Sutartyje. Be to, atvykstantys asmenys, gelbėtojų grupių nariai, privalo turėti tarnybinių pasą su nuotrauka ar kitą įrodantį asmenybę dokumentą ir pateikti jį įgaliotam tarnautojui prašant.

(3) Ypatingai skubiais atvejais, suderinus su įgaliotomis tranzito valstybės įstaigomis, esant būtinybei, galima pereiti Susitariančiųjų šalių ir tranzito valstybių sienas, pažeidžiant galiojančias taisykles, t. y. ne per pasienio kontrolės punktus. Tuo atveju būtina iš anksto pranešti apie tai įgaliotoms tranzito ir Susitariančiųjų šalių pasienio tarnyboms ar artimiausiam pasienio kontrolės punktui.

(4) Lengvatinės sienos perėjimo sąlygos pagal 1-3 punktus galioja ir tada, jei viena iš Susitariančiųjų šalių yra trečiosios valstybės, prašančios pagalbos stichinės nelaimės ar stambios avarijos atžvilgiu, tranzito valstybė, ir tranzitas būtinas, kad būtų suteikta operatyvi pagalba. Susitariančiųjų šalių įgaliosios organizacijos laiku praneša viena kitai apie tranzito būtinybę teikiant pagalbą trečiajai valstybei ir suderina tranzitinių krovinių pervežimo tvarką.

6 straipsnis

Medžiagų įvežimas

(1) Susitariančiosios šalys palengvina įrangos ir pagalbai skirtų medžiagų įvežimo į savo teritoriją tvarką. Gelbėtojų grupės vadovas, pavieniai specialistai prašančios pagalbos Susitariančiosios šalies muitinei privalo pateikti tik vežamos įrangos ir pagalbai skirtų medžiagų sąrašą. Netgi jei tokio sąrašo nėra, gelbėtojų grupės ir pavieniai specialistai su įranga ir pagalbai skirtomis medžiagomis gauna leidimą pereiti sieną. Tuo atveju sąrašas pateikiamas įgaliotoms prašančios pagalbos Susitariančiosios šalies organizacijoms per mėnesį nuo sienos perėjimo dienos.

(2) Gelbėtojų grupės ir pavieniai specialistai neturi teisės vežti jokio kito turto, išskyrus įrangą ir pagalbai skirtas medžiagas bei asmeninio naudojimo daiktus (reikmenis). Įranga ir pagalbai skirtos medžiagos neapmokestinamos jokių muitų ir naudojamos tik pagalbai.

(3) Draudimai ir apribojimai, galiojantys vežant nuosavybę, negalioja įvežamai įrangai ir pagalbai skirtoms medžiagoms. Nepanaudota gelbėjimo darbų metu įranga ir pagalbai skirtos medžiagos grąžinamos atgal. Jei dėl ypatingų aplinkybių jų grąžinti neįmanoma, tai duomenys apie jas pateikiami įgaliotoms pagalbos prašančios Susitariančiosios šalies organizacijoms, atsakingoms už gelbėjimo darbus, nurodant įrangos ir pagalbai skirtų medžiagų rūšį, kiekį ir saugojimo vietą, o šios praneša atitinkamai muitinei. Šiuo atveju taikomi prašančios pagalbos Susitariančiosios šalies įstatymai.

(4) Narkotinės-psichotropinės medžiagas leidžiama įvežti tik esant medicininei būtinybei, jos skiriamos tik kvalifikuoto medicinos personalo, laikantis tos Susitariančiosios šalies, kuri siunčia gelbėtojų grupes, įstatymų. Tai neatima prašančiosios pagalbos Susitariančiosios šalies teisės kontroliuoti padėtį vietoje. 3 punkto 2-4 frazės galioja ir nepanaudotų narkotinių bei psichotropinių medžiagų grąžinimui į kitos Susitariančiosios šalies teritoriją, laikantis abiejų Susitariančiųjų šalių įstatymų. Šitokie prekių mainai nelaikomi importu ar eksportu tarptautinės narkotinių medžiagų sutarties prasme. Nepanaudotos narkotinės ir psichotropinės medžiagos, kurių nebeįmanoma grąžinti, toliau panaudojamos pagal prašančios pagalbos Susitariančiosios šalies įstatymus.

(5) 1-4 punktai galioja įrangos ir pagalbai skirtų medžiagų tranzitui per vienos iš Susitariančiųjų šalių teritoriją, kai teikiama būtina pagalba trečiajai pagalbos prašančiai šaliai.

7 straipsnis

Lėktuvų panaudojimas

(1) Lėktuvai naudojami ne vien tik skubiam gelbėjimo grupių pervežimui, 4 str. 2 punkte nurodytais atvejais, bet ir kitokiai pagalbai, numatyta šioje Sutartyje.

(2) Kiekviena Susitariančioji šalis leidžia lėktuvams, kylantiems iš kitos Susitariančiosios šalies teritorijos, skraidyti savo teritorijoje, laikantis 1 punkto reikalavimų, nusileisti ir pakilti už aerouosto ribų be pasų ir muitinės kontrolės.

(3) Pagalbą suteikianti Susitariančioji šalis privalo pagalbos prašančiai Susitariančiai šaliai pranešti apie numatomą lėktuvų panaudojimą, nurodyma jų modelį, lėktuvo registravimo šalį ir registracijos numerį, ekipažo ir keleivių sudėtį, gelbėtojų grupę, esančią lėktuve įrangą ir pagalbai skirtas medžiagas, pakilimo laiką, numatomą maršrutą ir nusileidimo vietą.

(4) Pagal prasmę taikomi:

a) ekipažams ir skrendančioms gelbėtojų grupėms – 5 straipsnis, 9 straipsnio 3 pastraipa ir 10 straipsnis;

b) lėktuvams ir esančiai lėktuve įrangai ir pagalbai skirtoms medžiagoms – 6 straipsnis.

(5) Jei 2 pastraipoje nenurodyta kitaip, galioja kiekvienos Susitariančiosios šalies oro linijų taisyklės, ypač reikalavimas pranešti skridimo duomenis atitinkamoms skrydžių valdymo tarnyboms.

(6) 1944 m. gruodžio 7 d. pasirašytas Tarptautinės civilinės aviacijos sutarties 12 priedas dėl paieškos ir gelbėjimo darbų aviacijoje lieka nepakitęs.

8 straipsnis

Bendras valdymas ir koordinacija

(1) Bet kuriuo atveju gelbėjimo darbus ir teikiamą pagalbą koordinuoja prašančios pagalbos Susitariančiosios šalies įgaliotos žinybos.

(2) Prašančios pagalbos Susitariančiosios šalies įgaliotosios žinybos privalo teikti būtiną paramą teikiančios pagalbos Susitariančiosios šalies gelbėtojų grupėms ir pavieniams specialistams, vykdantiems užduotį. Jos detalai aiškina užduotis, kurias pageidauja perduoti gelbėtojų grupėms ir pavieniams specialistams.

(3) Nurodymai teikiančios pagalbos Susitariančiosios šalies gelbėjimo grupėms perduodami tik per vadovus, kurie skiria konkrečias užduotis savo pavaldiniams.

9 straipsnis

Gelbėjimo darbų išlaidos

(1) Teikianti pagalbą Susitariančioji šalis gali pasiūlyti prašančiai pagalbos Susitariančiajai šaliai nemokamą pagalbą. Sprendžiant šį klausimą, ar turėtų būti siūloma nemokama pagalba, atsižvelgiama į stichinės nelaimės ar stambios avarijos rūšį ir mastą.

(2) Jei pagalba teikiama visiškai ar dalinai atlyginant išlaidas, tai prašanti pagalbos Susitariančioji šalis atlygina teikiančiai pagalbos Susitariančiajai šaliai išlaidas, betarpiškai susijusias su pagalbos darbais, jeigu prašanti pagalbos Susitariančioji šalis pati jų neapmoka. Išlaidos, susijusios su pagalbos prašymu, yra personalo, transporto ir draudimo išlaidos, taip pat atsivežtos įrangos panaudojimo, apgadinimo ir praradimo išlaidos, gelbėtojų grupių narių medicininio aptarnavimo ir jiems padarytų nuostolių atlyginimo išlaidos. Jei nėra kitokio susitarimo, išlaidos atlyginamos iškart po to, kai pateikiamas atitinkamas reikalavimas.

(3) Teikiančios pagalbos Susitariančiosios šalies gelbėtojų grupės ir specialistai per visą buvimo prašančioje pagalbos Susitariančiojoje šalyje laiką aprūpinami maistu ir nakvyne, taip pat asmeninio vartojimo daiktais, jei jų atsargos išsibaigė, prašančios valstybės sąskaita. Esant būtinybei, jiems suteikiama nemokama logistinė pagalba, įskaitant ir medicininę.

10 straipsnis

Kompensacija ir nuostolių atlyginimas

(1) Kiekviena iš Susitariančiųjų šalių atsisako reikalavimo atlyginti kitai Susitariančiajai šaliai nuostolius, atsiradusius dėl jai ar kitam valdymo organui priklausančių turtinių vertybių sugadinimo, kai nuostoliai padaryti gelbėtojų grupės narių ar specialistų užduoties, susijusios su šios Sutarties realizacija, vykdymo metu, jei neįrodyta, kad nuostoliai buvo padaryti tyčia.

(2) Kiekviena iš Susitariančiųjų šalių atsisako bet kokių reikalavimų kitai Susitariančiajai šaliai dėl kompensacijos už gelbėtojų grupės nario ar specialisto sužeidimą ar mirtį, jei tas įvyko Sutarties vykdymo metu.

(3) Jei teikiančios pagalbos Susitariančiosios šalies gelbėtojų grupės narys ar specialistas, vykdydamas savo užduotį prašančios pagalbos Susitariančiosios šalies teritorijoje padarys žalą trečiam asmeniui, tai už ją atsako tik prašanti pagalbos Susitariančioji šalis pagal nuostatas, taikomas savų gelbėtojų grupių padarytai žalai įvertinti.

(4) Įgaliotos abiejų Susitariančiųjų šalių organizacijos glaudžiai bendradarbiauja pagal šį straipsnį siekdamos palengvinti nuostolių už padarytą žalą atlyginimą. Jos keičiasi joms prieinama informacija apie padarytą žalą.

11 straipsnis

Kitos bendradarbiavimo formos

3 straipsnyje paminėtos įgaliotos žinybos bendradarbiauja ir gali sudaryti atskiras sutartis, visų pirma dėl:

- a) pagalbos pagal šią Sutartį realizavimo;
- b) stichinių nelaimių ir stambių avarijų pasekmių prognozavimo, išvengimo ir likvidavimo keičiantis praktine patirtimi ir būtina mokslinė-techninė informacija, pagal pageidavimą numatant konferencijų rengimą ir specialistų stažuotes, mokslo-tiriamųjų programų ruošimą, specialių kursų rengimą, įskaitant atitinkamų mokslo įstaigų dėstytojų ir klausytojų mainus, bendrų mokymų rengimą, taip pat stichinių nelaimių atvejais mokslininkų ekspertų konsultacijas operatyviniuose štabuose;
- c) keitimosi informacija apie žalą ir grėsmę, galinčias pasiekti kitos Susitariančios šalies teritoriją; abipusis keitimasis informacija apima taip pat išankstinį matavimo duomenų pateikimą;
- d) nukentėjusių asmenų ir turto paieškos ir atpažinimo laikantis veikiančių Susitariančiųjų šalių įstatymų ir avarijų, įvykusių dėl žmonių veiksmų, priežasčių tyrimo.

12 skyrius

Ryšio priemonės

Įgaliotos Susitariančiųjų šalių žinybos bendrai imasi reikiamų priemonių ryšiui, visų pirma, radijo ryšiui tarp 3 straipsnyje minimų žinybų, taip pat nurodytų įstaigų su jų vadovaujamomis gelbėtojų grupėmis, gelbėtojų grupių tarpusavio ryšiui ir gelbėjimo grupių ryšiui su atitinkamais grupių vadovais užtikrinti.

13 straipsnis

Ginčų ir nesutarimų sprendimas

Bet kokie nesutarimai, kilę dėl Sutarties interpretavimo ir taikymo, jei 3 punkte nurodytos žinybos negali jų išspręsti tarpusavyje, Susitariančiųjų šalių sprendžiami diplomatiniais kanalais.

14 straipsnis

Kitos sutartys ir susitarimai

Ši sutartis nekeičia esamų abiejų Susitariančiųjų šalių teisių ir įsipareigojimų, privalomų pagal kitas jų pasirašytas tarptautines sutartis ir susitarimus.

15 straipsnis

Ratifikavimas, įsigaliojimas

(1) Sutartis privalo būti ratifikuojama: ratifikavimo raštais kuo skubiau apsikeičiama Vilniuje.

(2) Sutartis įsigalioja pirmą trečiojo mėnesio dieną nuo apsikeitimo ratifikaciniais raštais momento.

16 straipsnis

Galiojimo laikas ir Sutarties nutraukimas

(1) Sutartis sudaroma neribotam laikui.

(2) Susitariančiųjų šalių vyriausybės gali nutraukti Sutartį, pranešdamos apie tai raštu: tuo atveju Sutartis netenka galios po šešių mėnesių nuo notos kitos Susitariančiosios šalies vyriausybei įteikimo dienos.

Pasirašyta 1994 m. kovo 15 d. Bonoje dviem egzemplioriais, kiekvienas lietuvių ir vokiečių kalbomis, abiem tekstams turint vienodą galią.

LIETUVOS RESPUBLIKOS
VARDU

VOKIETIJOS FEDERACINĖS RESPUBLIKOS VARDU
